

UCHWAŁA NR XII/57/2011
RADY GMINY PAPOWO BISKUPIE

z dnia 28 grudnia 2011 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2016

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 oraz z 2002 r. Dz. U. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Dz. U. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Dz. U. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 214, poz. 1806; z 2005 r. Dz. U. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457; z 2006 r. Dz. U. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337; z 2007 r. Dz. U. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218 i z 2008 r. Dz. U. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458; z 2009 r. Dz. U. Nr 52, poz. 420 i 157, poz. 1241; z 2010 r. Dz. U. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675; z 2011 r. Dz. U. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 217, poz. 1281), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493; z 2009 r. Dz. U. Nr 206, poz. 1589; z 2010 r. Dz. U. Nr 28, poz. 146 i Nr 125, poz. 842)

Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2016, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Papowo Biskupie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 roku.

Przewodniczący Rady Gminy

mgr Rafał Jeziorny

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2016

Rozdział 1. Określenie problemu

Przemoc w rodzinie, zwana też przemocą domową, to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciwko członkom rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.

Przemoc w rodzinie jest przestępstwem, za które kodeks karny przewiduje karę pozbawienia wolności.

Przemoc domowa jest często problemem ukrytym, któremu towarzyszą inne dysfunkcje w rodzinie. Skutki przemocy u dorosłych ofiar oraz dzieci są wielowymiarowe, często na całe życie, począwszy od charakteryzującego ofiary zespołu stresu pourazowego, poprzez choroby psychosomatyczne i psychiczne, nerwice lękowo - depresyjne, po różnego rodzaju zaburzenia zachowania, w tym szczególnie niebezpieczne dla otoczenia zachowania agresywne, a także uzależnienia.

Skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga współpracy i współdziałania placówek zajmujących się pomocą rodzinie i dziecku oraz służb odpowiedzialnych za nasze bezpieczeństwo. Współpraca dotyczyć powinna wszystkich aspektów problemu, począwszy od jego diagnozy, poprzez odpowiednie interwencje, a następnie łagodzenie i terapię urazowych skutków domowego znęcania.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, jest poważnym zaburzeniem funkcjonowania rodziny, prowadzącym do naruszeń norm moralnych i prawnych. Może nieść za sobą tragiczne skutki psychospołeczne, w skrajnych przypadkach prowadzi do poważnych okaleczeń, a nawet zabójstw.

Ofiarami przemocy domowej są najczęściej osoby słabsze w rodzinie: kobiety, dzieci, osoby starsze, chore, niepełnosprawne.

Przemoc, wg definicji zawartej w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie to „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób przemocą dotkniętych”.

Specjaliści wyróżniają pięć podstawowych form przemocy w rodzinie:

- fizyczna - najbardziej widoczna i najtrudniejsza do ukrycia, od szturchania, popychania, ciągnięcia za włosy, uszy, aż po zachowania powodujące ostre urazy fizyczne, wymagające hospitalizacji. To właśnie jej drastyczne przykłady są pokazywane przez media;
- psychiczna – najtrudniejsza do udowodnienia, często zaczyna się niepostrzeżenie, od ignorowania czyichś potrzeb, krytykowania poglądów, zazdrości, ograniczania kontaktów z bliskimi, po oskarżanie, poniżanie, wyśmiewanie, upokarzanie, szantażowanie i groźby;
- materialna – uniemożliwianie podjęcia pracy, dostępu do wspólnych środków finansowych i dóbr materialnych, odbieranie zarobionych pieniędzy, niszczenie własności, niełożenie na utrzymanie rodziny;
- seksualna – przedmiotowe traktowanie drugiej osoby w celu zaspakajania własnych potrzeb seksualnych, zmuszanie do nieakceptowanych przez partnera praktyk i zachowań seksualnych (od sytuacji zmuszania oglądania pornografii po gwałt);

- zaniechanie - najczęściej stosowana wobec dzieci, a objawiająca się niezaspokajaniem ich podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych. O zaniechaniu mówimy w przypadku odrzucenia emocjonalnego dziecka, braku zainteresowania jego rozwojem, problemami, a także zdrowiem i higieną.

Przemoc jest zjawiskiem złożonym, wieloaspektowym, rozpatrywanym w czterech perspektywach: prawnej, psychologicznej, moralnej i społecznej. Dlatego przeciwdziałanie jej wymaga podejścia interdyscyplinarnego. Z punktu widzenia prawa przemoc uznawana jest za przestępstwo, co zobowiązuje służby policyjne i wymiar sprawiedliwości do interweniowania, podejmowania działań na rzecz ochrony ofiar, ścigania i karania sprawców. Aspekt psychologiczny zwraca uwagę na mechanizmy przemocy w rodzinie, na relacje między ofiarą i sprawcą, na odczuwane przez ofiarę skutki przemocy, a także na możliwość wyjścia z przemocy. Spojrzenie od strony moralnej odwołuje się do wartości, takich jak poszanowanie życia ludzkiego, zdrowia i godności ludzkiej. Zaś z punktu widzenia społecznego uwagę zwracają funkcjonujące mity i stereotypy usprawiedliwiające zachowania przemocowe.

W bezpośrednim kontakcie z ofiarami czy sprawcami przemocy w rodzinie ważne jest rozumienie przemocy na każdej płaszczyźnie. Znajomość psychologicznych mechanizmów przemocy i interakcji między ofiarą a sprawcą może pomóc przedstawicielom organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości w rozumieniu zachowania ofiar i manipulacji ze strony sprawcy. Osoby poszkodowane często nie są w stanie przejść przez skomplikowane i długotrwałe procedury prawne bez odpowiedniego wsparcia i pomocy psychologicznej.

Oznacza to, że każda osoba podejmująca się pracy z ofiarami czy sprawcami przemocy powinna robić to zgodnie ze swoimi kwalifikacjami zawodowymi i możliwościami instytucji, jaką reprezentuje, a także mieć świadomość granic swoich kompetencji.

Rozdział 2. Podstawa prawna Programu

Program realizowany będzie w oparciu o następujące przepisy:

- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2006-2016;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493, ze zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 131, ze zm.);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2008 r., Nr 115, poz. 728, ze zm.)

Rozdział 3. Cele Programu

Cel główny: Stworzenie jednolitego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Założenia Programu skupiają się w trzech głównych obszarach:

- profilaktycznym: część dotycząca edukacji mieszkańców;
- interwencyjnym: część dotycząca pracy na rzecz osób doświadczających przemocy;
- terapeutycznym: część dotycząca pracy ze sprawcą przemocy.

1) Obszar profilaktyczny

Cel operacyjny: Działania promocyjne w środowiskach lokalnych na rzecz podnoszenia wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy:

- prowadzenie kampanii społecznych propagujących idee Programu;
- opracowanie i realizacja projektów edukacyjnych na temat przemocy wśród społeczności lokalnych;
- podnoszenie wiedzy osób pokrzywdzonych na temat dostępnych form pomocy.

2) Obszar interwencyjny

Cele operacyjne:

- a) Poprawa jakości i skuteczności działań osób i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:

- systematyczne diagnozowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie;
 - zwiększenie poziomu gotowości specjalistów wsparcia do podejmowania efektywnych działań w pracy z rodziną doświadczającą przemocy;
 - wsparcie dla osób profesjonalnie pomagającym.
- b) Rozbudowa lokalnej oferty pomocy i wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności ochrony osób krzywdzonych poprzez:
- zwiększenie dostępności do podstawowych elementów wsparcia na etapie interwencji;
 - zapewnienie wsparcia informacyjnego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego osobom doświadczającym przemocy;
 - opracowanie i wdrażanie alternatywnych form wsparcia dla osób krzywdzonych przemocą;
 - tworzenie grup wczesnej interwencji wśród mieszkańców;
 - włączanie wolontariuszy i organizacji pozarządowych w realizację zadań Programu.

3) Obszar terapeutyczny

Cel operacyjny: Opracowanie i realizacja działań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, poprzez:

- opracowanie i realizacja programów korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc;
- monitorowanie zachowań uczestników programów korekcyjno - edukacyjnych również po ich zakończeniu;
- wzmocnienie prawnych aspektów przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- organizowanie miejsc pobytu dla sprawców przemocy.

Rozdział 4. Główne założenia Programu

- 1) Wypracowanie standardu współpracy służb na rzecz pomocy dziecku i rodzinie doznającej przemocy.
- 2) Tworzenie standardów dla pracy metodą grupową.
- 3) Podwyższenie kwalifikacji i umiejętności osób zawodowo działających w obszarze przemocy wobec rodzin i dzieci przez profesjonalizację oferty wsparcia na rzecz przemocy w rodzinie.
- 4) Realizowanie działań promocyjno – informacyjnych wśród mieszkańców na temat problemów związanych z przemocą w rodzinie.
- 5) Wprowadzenie stałego monitoringu zjawiska przemocy w rodzinie.
- 6) Prowadzenie kampanii medialnej propagującej idee Programu.
- 7) Budowanie sieci specjalistycznego wsparcia polegającego na współpracy międzyinstytucjonalnej.
- 8) Udostępnienie wiedzy z zakresu regulacji prawnych dotyczących wzajemnych zadań i uprawnień wśród przedstawicieli poszczególnych resortów, służb, instytucji, placówek.
- 9) Promowanie i wdrażanie innowacyjnych sposobów i metod przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rozdział 5. Adresaci Programu

- mieszkańcy Gminy Papowo Biskupie,
- osoby doświadczające przemocy w rodzinie: współmałżonkowie, dzieci i młodzież, grupy zależne (osoby starsze i niepełnosprawne),
- sprawcy przemocy w rodzinie,
- osoby, instytucje, podmioty zajmujące się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego,
- świadkowie przemocy.

W realizację programu włączone zostaną instytucje i organizacje sieci wsparcia społecznego, co umożliwi szeroką promocję zadań Programu, optymalizację oddziaływań profilaktycznych oraz wypracowanie efektywnego modelu wsparcia osób dotkniętych przemocą.

Rozdział 6.

Zasady finansowania Programu

Finansowanie realizacji zadań Programu będzie dokonywane ze środków budżetowych Gminy, w tym z dotacji celowych w ramach zadań zleconych, ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także ze źródeł zewnętrznych.